

İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi
Journal of the Human and Social Science Researches
[2147-1185]

[itobiad], 2019, 8 (3): 1931/1948

**Büyükşehir Belediyeleri ve Sosyal Hizmet:
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Üzerine Bir İnceleme**

Metropolitan Municipalities and Social Services: A Review on
the Kocaeli Metropolitan Municipality

Metin ÖZKARAL

**Dr. Öğr. Üyesi, Karabük Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü**

**Asst. Prof., Karabük Univ. Faculty Of Economic And Administrative
Sciences, Political Science and Public Administration Department**

metinozkarakarabuk.edu.tr

Orcid No: <https://orcid.org/0000-0002-3209-7260>

Büşra YAŞAR

Sosyal Hizmet Uzmanı, Social Worker

busrayasar55@gmail.com

Orcid No: <https://orcid.org/0000-0002-4021-1115>

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Type : Araştırma Makalesi / Research Article

Geliş Tarihi / Received : 14.05.2019

Kabul Tarihi / Accepted : 16.09.2019

Yayın Tarihi / Published : 29.09.2019

Yayın Sezonu : Temmuz-Ağustos-Eylül

Pub Date Season : July-August-September

Atıf/Cite as: ÖZKARAL, M, YAŞAR, B. (2019). Büyükşehir Belediyeleri ve Sosyal Hizmet: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Üzerine Bir İnceleme. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 8 (3), 1931-1948. Retrieved from <http://www.itobiad.com/tr/issue/47378/565191>.

İntihal /Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism. <http://www.itobiad.com/>

Copyright © Published by Mustafa YİĞİTOĞLU Since 2012- Karabük University, Faculty of Theology, Karabük, 78050 Turkey. All rights reserved.

Büyükşehir Belediyeleri ve Sosyal Hizmet: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Üzerine Bir İnceleme

Öz

Sosyal hizmet disiplini; bireyin problemlerini ele alan, sosyal yoksunluklarının giderilmesi için sosyal refahı arttırmayı amaçlayan bir uygulama ve paradigma bütünüdür. Sosyal hizmet faaliyetlerinin gerçekleşmesi için çeşitli kamu kuruluşları eylemlerde bulunmaktadır. Bu kamu kuruluşlarından birisi de mahalli idarelerdir. Ülkemizdeki en güçlü mahalli idari yapılanmalarından birisi de kuşkusuz Büyükşehir belediyeleridir. Bu araştırmada, Büyükşehir belediyelerini ilgilendiren mevzuatta yer alan sosyal hizmet alanına ilişkin sorunlar ve faaliyetlerin uygulanabilirliği araştırılmıştır. Daha somut bilgiler elde edebilmek için Kocaeli Büyükşehir Belediyesi bünyesinde çalışan uzmanlardan mülakat tekniği kullanılarak bilgi alınmıştır. Çalışmanın sonuçlarına göre; önemli işlevlerin yerine getirildiği görülmekle birlikte; uzman istihdam sayısının artırılması, personele dönük manevi destek süreçlerinin oluşturulması ve kurumlar arası koordinasyonun artırılması önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Büyükşehir Belediyesi, Sosyal Hizmet, Sosyal Devlet, Mahalli İdareler, Kamu Yönetimi.

Metropolitan Municipalities and Social Services: A Review on the Kocaeli Metropolitan Municipality

Abstract

Social service discipline is a whole of systematic applications and paradigms, handling individual's problems and aiming to increase social welfare in order to eliminate social deprivations. For the realization of social service activities, various public institutions take actions. One of these public institutions is local administration. In our country, one of the most powerful local administration structures is undoubtedly "Metropolitan Municipality". In the study, we have investigated problems concerning the social service area, which is involved in the legislation regarding metropolitan municipalities, and the applicability of social service activities. In order to obtain more perceptible data, we have interviewed the experts working within the body of the Kocaeli Metropolitan Municipality. According to the results of the study; it is realized that important functions have been carried out. It is also crucial to increase the rate of specialist employment, to create moral support processes for the staff and to increase the coordination among institutions.

Keywords: Metropolitan Municipality, Social Services, Social State, Local Governments, Public Administration.

GİRİŞ

Kamu yönetimi örgütlenmesi içerisinde yerel yönetimlere oldukça fazla iş düşmektedir. Yerel yönetimler tarafından sunulan sosyal hizmetlerin kalite ve etkinliği yerel yönetim biriminin büyüklüğüne, sahip olduğu kaynak ve nitelikli personel durumuna, hizmet sunulan toplumun gelişmişlik düzeyine, yapı ve özelliklerine göre değişmekle birlikte çocuklara, gençlere, yaşlılara, engellilere, yetişkinlere, muhtaç ailelere yönelik olarak oldukça geniş bir alana yayılmıştır (Aydın,2010:2). Özellikle belediyelerin sosyal hizmet ve yardımlarla ilgili görevlerinin ilgili mevzuatta çok geniş olarak tanımlanmış olması ve bununla birlikte uygulamayı takdire bırakması nedeniyle uygulamalarda farklılıklar görülmektedir (Devlet Denetleme Kurulu Araştırma ve İnceleme Raporu, 2009: 27). Bu çerçevede çalışmada, kamu yönetimi ve sosyal hizmet bilim alanlarına katkı sunmak amacıyla, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi örneği üzerinden ilgili süreçler, sorunlar ve öneriler tespit edilmeye çalışılmıştır.

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Türkiye’de kamu yönetimi teşkilatlanması, 1982 Anayasası’na göre merkezden ve yerinden ikili esasa dayalı olarak örgütlenmiştir. İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütün teşkil etmektedir. Merkezi yönetim, esas itibarıyla başkent ve taşra; yerinden yönetim kuruluşları ise yer ve hizmet bakımından esaslarına göre düzenlenmiştir. Yer yerinden yönetim kuruluşları veya diğer adıyla mahalli idareler (yerel yönetimler) ise il özel idareleri, belediyeler ve köylerden meydana gelmektedir. Yerel yönetim kuruluşları, 1982 Anayasası’na göre, kanunla kurulur ve anayasal ilkelere bağlı olarak yine mevzuatın verdiği yetki, görev ve sorumluluk çerçevesinde faaliyette bulunurlar. İlgili kanunlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1: Yerel Yönetimler Mevzuatı

	Kanun	Tarih
Belediye	5393 Sayılı Kanun	03.07.2005
Büyükşehir Belediyesi	5261 Sayılı Kanun	10.07.2004
İl Özel İdaresi	5302 Sayılı Kanun	22.02.2005
Köy	442 Sayılı Kanun	18.03.1924

Yerel yönetim örgütlenmesinin en önemli birimi konumu haline gelen “Büyükşehir” (metropolitan) yönetimi ise kavramsal olarak, dünyada metropoliten, anakent, metropolis adları ile ifade edilmekte olup, kelimenin kökeni açısından ise Yunanca meter (ana)

ve polis (şehir) kelimelerinin birleşiminden oluşan meterpolis kelimesinin kısaltılması ile oluşmuştur (Eke, 1985:41-46). Yerel yönetimler ve Büyükşehir belediyesi yaklaşımı ekonomik ve toplumsal değişmeye paralel bir gelişme izlemiştir (Berk, 2003:49-50). Tarihsel gelişimi incelendiğinde Avrupa'da Endüstri Devrimi'nin ortaya çıktığı ve buna paralel oluşan kentlerde 18. ve 19. yüzyıllarda modern anlamdaki yerel yönetim örgütlenmesinin olgunlaşmaya başladığı ifade edilebilir. Ülkemizde ise ilk belediyeler, Osmanlı Devleti döneminde 1854-1856 yılları arasında Batı ülkeleri ile artan ilişkiler sonucunda kurulmuştur. Belediyeler kurulmadan önceki dönemde görevler kısmen merkezi bürokrasi ve uzantısı teşkilat ve memurlar eliyle, kısmen de vakıflar tarafından yürütülmekteydi. Bu dönemde hükümet, belediye ve yargı işleri ile kadıların ilgilendiği görülür (Tortop, 1999:1). Osmanlı İmparatorluğu'ndan Cumhuriyet'e geçiş dönemini ve Kurtuluş Savaşı'nın olağanüstü koşullarına ait yerel yönetim anlayışını yansıtan en önemli düzenleme 1921 Anayasasıdır (11,12,13 ve 14. maddeleri) (Ortaylı, 1985:207).

Cumhuriyet rejiminin ilk yıllarında, toplum önemli belediyecilik ve imar sorunlarıyla karşı karşıya kalmıştır. Bu sorunlara aranan çözümler ve yapılan uygulamalar sonucunda Ankara başkent olduktan sonra, yeni konumuna uygun olarak baştan sona yapılandırılmaya çalışılmıştır. Bunun önemli bir adımı olarak, 1924 tarih ve 417 sayılı yasayla Ankara Şehremaneti kurulmuştur (Gülşin, 2008:42-43).

Büyükşehirlere ilişkin sorunlar, 2. Dünya Savaşı sonrasında da köyden kente başlayan göç sonucunda şehir nüfusunun hızla artması sonucu 1960'lı yıllarda artmış, 1970'lerde ise yoğun olarak tartışılan bir konu haline almıştır. 1980'li yıllarda Büyükşehir yönetim sistemi kurma girişimi somutluk kazanmıştır (Tuzcuoğlu, 2003:188-189). Tarihsel seyir aşağıdaki tabloda aktarılmıştır.

Tablo 2: Büyükşehir Modelinin Dönemlendirilmesi

DÖNEM	ADLANDIRMA	AÇIKLAMA
1960'lar - 1982	Arayış	Nasıl yapalım?
1984 - 2004	Kuruluş	Yeni Büyükşehirlerin ilave olması
2004 - 2008	Genişletme	Yarıçapa dayalı genişletme
2008 - 2012	Bütünleştirme	Yarıçap içinde sıfır belde
2012 -	Alansal Büyükşehir	Büyükşehir/ilçe sınır+sıfır belde

Kaynak: Arıkboğa, 2013: 51.

Büyükşehir Belediyeleri ve Sosyal Hizmet: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Üzerine Bir İnceleme

1982 Anayasası; belediyeler açısından yeni düzenlemelerin olduğu bir anayasadır. İlk önce Anayasa'nın 127. maddesiyle bu konu düzenlenmiştir. Maddenin son fıkrasında, kamu hizmetlerinin görülmesi amacıyla mahalli idarelerin kendi aralarında Bakanlar Kurulunun izni ile birlik kurmaları ve bunun da kanunla düzenleneceğini belirterek bir bakıma büyük şehir merkezleri için özel yönetim biçimleri geliştirilebileceği hükme bağlanmıştır. Büyükşehir belediyeleri 1982 anayasasının 127. maddesindeki "büyük yerleşim yerlerinde özel yönetim biçimleri oluşturulabilir." hükmüne dayanılarak 1984 yılında kurulmaya başlanmıştır.

Büyükşehir belediyesi olma kriteri olarak en az 3 ilçeye ve 750.000 kişi nüfusa sahip olma zorunluluğu bulunmaktadır. 12.11.2012 tarihli 6360 sayılı kanunla Büyükşehir Belediyesi sayısı 16'dan 30'a çıkarılmıştır. İstanbul, Kocaeli, Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Kayseri, Konya, Mersin, Sakarya, Samsun belediyelere ek olarak Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Ordu, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van illeri de eklenmiştir. Yapılan yeniden düzenleme çerçevesinde getirilen en önemli değişikliklerden birisi Büyükşehir Belediyeleri'nin sınırlarının il sınırlarıyla eşleştirilmesi ve buralarda İl Özel İdareleri'nin kaldırılmasıdır. Bu değişikliklerle Büyükşehir Belediyeleri sosyal hizmet alanında da görev, yetki ve sorumluluk açısından önemli bir konuma gelmiştir.

Sosyal hizmet;" kadınların, çocukların, yaşlıların, gençlerin, maddi bağımlıların, ailelerin yani toplumsal dezavantajlı gruplar içerisinde sayabilecek bireylerin kendi bünye ve çevre şartlarından doğan veya kontrolleri dışında oluşan maddi, manevi ve sosyal yoksunluklarının giderilmesi, ihtiyaçlarının karşılanması, sosyal sorunlarının önlenmesi ve çözümlenmesi hayat standartlarının iyileştirilmesi amaçlayan sistemli bir bütünüdür"(Sosyal Hizmet Kanunu, 1983:madde3).Demokratik bir toplumda insanın ve toplumun gelişmesi, yaşam kalitelerinin yükseltilmesi, insanın ve toplumun kendi yaşamı ve kaynakları üzerinde denetim sahibi olması, bireyin üretkenliğini, yaratıcılığını harekete geçirecek yaşam koşullarının gelişmesini sağlayan sosyal hizmet alanında eğitimi almış kişiler tarafından hizmetler sunulmaktadır (Cılga, 2004:36).Türkiye'de de Cumhuriyetin kurulmasının ardından kamusal alanda idarenin sosyal hizmet üretimine ilişkin hukuki ve idari düzenlemeler geliştirilmiştir (Tomanbay, 1991:209-212).Birçok alanda, sosyal hizmet disiplini

içerisinde yer alan dezavantajlı grup olarak tanımlanan gruplara çeşitli hizmetler sunulmaktadır.¹

2. İNCELEMENİN YÖNTEMİ²

Yukarıda aktarılan Büyükşehir Belediyeleri ve sosyal hizmet ilişkisini daha somut verilerle genişletebilmek için Kocaeli Büyükşehir Belediyesi incelenmiş, uzmanlarıyla mülakatlar yapılmış ve ilgili sorun, süreç ve önerilerin neler olduğu/olabileceği üzerinde durulmaya çalışılmıştır. Söz konusu görüşmeler sonucunda sosyal hizmet faaliyetleri hakkında somut bilgi edinme fırsatı yakalanmıştır. Büyükşehir mevzuatında bulunan uygulanması gereken sosyal hizmet faaliyetler, uygulamada yaşanan aksaklıklar ve ihtiyaçların tespiti hedeflenmektedir.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi sosyal hizmet faaliyetleri Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı 11/11/2004 Tarihinde Büyükşehir Belediyesi Meclis kararı ile belirlenen yetki ve sorumluluk kapsamı ile yapılmıştır. Sağlık ve Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı aşağıda belirtilen kendisine bağlı müdürlüklerden oluşur:

- 1.Sağlık İşleri Şube Müdürlüğü,
- 2.Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Şube Müdürlüğü,
- 3.Veteriner Şube Müdürlüğü,
- 4.Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü,
- 5.Mezbahalar Şube Müdürlüğü.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Sağlık ve Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı içerisinde yer alan sosyal hizmetler şube müdürlüğü yetki, görev ve sorumlulukları çerçevesinde sunulan sosyal hizmet uygulamaları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

¹ Konuya ilişkin mevzuat derlemesi Ekler kısmında yer almaktadır.

² Bu çalışmada gerçekleştirilen mülakatların içeriğinin uygun olduğu, Karabük Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu tarafından onaylanmıştır.

**Büyükşehir Belediyeleri ve Sosyal Hizmet: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
Üzerine Bir İnceleme**

**Tablo 3: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetleri
(2019)**

SOSYAL YARDIMLAR		ENGELLİLERE SOSYAL YARDIMLAR	SOSYAL YARDIM ORGANİZASYONLARI
41 Kart Gıda Tanımlı Nakit Yardımı	Sağlık (Ameliyat ve Tedavi) Yardımı	Akülü Tekerlekli Sandalye Yardımı	Süt Tanımlı Nakit Yardımı
41 Kart Giyim Tanımlı Nakit Yardımı	Nakliye Yardımı	Manuel Tekerlekli Sandalye Yardımı	Gönül Kazan Projesi (Donuk Gıda Yardımı)
41 Kart Ağır Engelli Nakit Yardımı	Mama Yardımı	Manuel Tek. Sandalye (Özel Nitelikli)	Hoş geldim Bebek Projesi
Nakit Yardımı	Konteyner Yardımı	Çocuk Bezi Yardımı	KURUMSAL YARDIMLAR
Ev Eşyası Yardımı	Çocuk Bezi Yardımı	Hasta Yatağı Yardımı	Özel Peteğim Özel Eğitim Okulu
Kartasye Yardımı	Yakacak Yardımı	İşitme Cihazı Yardımı	İzmit Buzum Balççe Şizofreni Yakınları Derneği
Su Borcu Yardımı	Muhtelif Yardımlar	Sağlık (Ameliyat ve Tedavi) Yardımı	Kocaeli Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
SOSYAL HİZMET ETKİNLİKLERİ		Ortopedik Araç Gereç Yardımı	BARINMA KONAKLAMA VE SOSYAL YARDIM MERKEZİ
Sosyal İnceleme Yapılması		Tıbbi Araç Gereç Yardımı	Barınma Hizmeti
STK' lar ile Koordinasyon Toplantıları Yapılması		Engelli Derneklerine Yardım	Hasta Yakını Konaklama Hizmeti
Sosyal-Kültürel Etkinlikler ve Organizasyonlar		Muhtelif Yardımlar	
BEYAZ KALPLER EĞİTİM VE GELİŞİM MERKEZİ			
Risk Grubunda Bulunan Çocuklara Yönelik Eğitim ve Gelişim Hizmetleri			

Söz konusu çalışmaların sahada ne gibi bir sürece karşılık geldiğinin incelenmesi için ilgili uzmanlarla mülakatlar yapılmıştır. Uzmanlara bulguların akademik bir çalışmada kullanılacağı bilgisi verilmiş ve onayları alınmıştır. Görüşmeler 2019 yılı Şubat ayı içerisinde, yüz yüze ve çalışma ofislerinde gerçekleşmiştir. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nde mülakat yapılan çalışanlar aşağıda yer almaktadır;

- *Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü Sosyal Yardımlar Sorumlusu İrfan MEMİŞ*
- *Engelli Erişebilir Sorumlusu Ayşenur KÜÇÜK*
- *Yaşlı Hizmetleri Birimi Sorumlusu Ayşegül ÖZKAR YILDIRIM*

Mülakat sırasında aşağıdaki sorular sorulmuştur:

- *Soru 1: Belediyenize ait sosyal hizmet çalışmaları hakkında bilgi ve görüşleriniz nelerdir?*
- *Soru 2: Bu sosyal hizmet uygulamalarıyla ilgili sorunlar ve güçlükler nelerdir?*
- *Soru 3: Daha etkin sosyal hizmet uygulamaları için öneri ve görüşleriniz nelerdir?*

• Soru 4: Size göre hangi dezavantajlı grupların sosyal hizmet uygulamaları alımında daha önceliklidir?

Sorulara verilen yanıtların dökümü aşağıdaki Bulgular alt başlığında yer almaktadır.

3. BULGULAR

3.1 Sosyal Yardımlar Sorumlusu

Cevap1: "Kurumumuz tarafından yapılan nakdi yardımların daha hızlı ve kolay bir şekilde 41 Kart adı altında sosyal destek projemiz bulunmaktadır. Bu proje kapsamında gıda ve giyim yardımı nakit yardımı, yılda bir kez 500 TL'lik yakacak yardımı, ağır engelli raporu olan düşük gelirlilere aylık 200 TL'lik nakit yardımı, su faturası yardımı, kırtasiye yardımı gibi nakit yardımlarımız bulunmaktadır. Diğer yardımlarımız;

- a) Buzdolabı, çamaşır makinası, çekyat, halı ve benzeri aynı yardımlarımız,*
- b) İkiz çocuğu olan geliri düşük olan ailelere bez- mama yardımlarımız,*
- c) Sağlık giderleri ve medikal malzeme yardımlarımız,*
- d) Hasta yatağı yardımımız,*
- e) Kendi ihtiyacını göremeyen yaşlı bireyler için ev temizliği, öz bakım ve sıcak yemek yardımlarımız,*
- f) Çok acil durumlarda akülü ve manüel tekerlekli (SGK bunun bir kısmını karşılıyor vatandaş gelip parasını yatırıyor sonra hesabına para yatırılıyor, bunu ödeyemeyecek olanlara karşılıyor) ve sandalye yardımımız,*
- g) Köye dönüş projesi adı altında memleketlerine dönmek kaydıyla eşyalarının taşınması için ulaşım nakliye yardımımız,*
- h) Sosyal hayatı desteklemek amaçlı diğer yardımlarımız bulunmaktadır."*

"65.200 civarında kayıtlı dosyamız bulunmaktadır. Yıllara göre istatistiğimiz bulunmaktadır. Her yıl %30 civarında başvuru artışı var. Başvuruların %92 kabul görüyor, %8 ret. Bu tablo 2017'de bu orandaydı, 2018'dede aynı, ret oranı çok değişmiyor."

Cevap2: "Her geçen gün başvuru sayısı arttığı için talebe yetişme konusunda sıkıntı yaşıyoruz. Başvuru yapan ailelerin evlerine ziyaret düzenleniyor. Bunun içinde belirli bir personel sayısına ihtiyaç var. Kurumumuzdaki personel sayısı yeterli gelmiyor. Bu sebepten bekleyen dosyalarımız veya fazladan mesaiye kalan personelimiz oluyor. Fazla mesai demek hem fiziksel hem psikolojik yorgunluğa neden oluyor. Ev

ziyaretlerinde güvenlik noktasında sıkıntı yaşıyoruz. İşimiz manevi yönü ağır basmakta olduğu için manevi yönden tatmin oluyoruz. Fakat risk altında olan gruplarla, ekonomik durumu iyi olmayan aileler olduğu için psikolojik olarak yıpranma oluyor. Örneğin; ben 6 ay kadar sahada çalıştım ilk bir hafta yemek yiyememiştim. Günde 8 hane, mesai olduğu zaman 12 hane ziyaret ediliyor. Mesela 3 tanesi ekonomik durumu iyidir öylesine başvuru yapmıştır, geri kalan 5 dosyayı dinlediğinizde kişinin bütün hikâyesini alıyorsunuz. Gittiğiniz evin ekonomik durumu çok kötüyse, çocuk, engelli birey, şiddet uğrayan kadın gibi bir durum varsa sizi yıpratıyor.”

Cevap3: “Kaymakamlık ve Valilik ayrı ayrı sosyal hizmet yardımı yapıyorlar. Burada bir koordinasyon bozukluğu var. Yapılan sosyal yardımların tek bir yazılım adı altında toplanması gerektiğini düşünüyorum. Böylelikle bireyin hangi kurumlardan ne kadar yardım aldığı görülebilir ve yardımları sistematik etmek isteyenler önenebilir. Mesela bireyin gelir durumuna bakıyoruz ve yardıma ihtiyacı olmadığı gözüküyor böyle bir durumda yardım yapılmıyor. Vatandaşın bir kereye mahsus itiraz dilekçe yazma hakkı var. Dilekçe yazıldığında da kurul toplantısı ve ekstra iş yükü, vakit kaybı oluyor. Ret cevabı sonucunda bireyle arada gereksiz bir gerilim oluyor. Diğer kurumlarla aylık yapılan toplantılarda 20 dosya görüşülüyor ve yapılan yardımlar söyleniyor. Fakat genelde kurum başındaki müdürler ve daire başkanları katıldığı için sahada çalışan personel kadar yapılan yardımlara ve dosyalara bazen hâkim olamıyorlar. Bu durumda da kurumlar arası koordinasyon bozukluğu oluyor. Kurumumuzun bir problemi de vatandaşın mal varlığı söylenen beyan üzerine yardımlar yapılıyor ve haksız yere yardımları fark etmek zor oluyor. Mal varlığı bilgisini sadece SYDV ve SHM görebiliyor.”

Cevap 4: “Dezavantajlı gruplar arasında ayırım yapmak pek mümkün değil ama öncelikle gelir durumu düşük olanlar, kimsesiz yaşlılarımız ve risk grubunda olan çocuklara yardım sağlıyoruz.”

3.2 Engelli Erişebilir Sorumlusu

Cevap 1: “Engelsiz taksimiz var. Diyabet ve kanser hastalarımızla da çalışıyoruz. Takiplerimizin sayısı 3’ten 5’e çıktı ve Kocaeli’nin her yerine yetişmeyi hedefliyoruz. Bu yolla ayda 250 kişiye ulaşıyoruz. Engelsiz sanat okulumuz var. Orada engelli vatandaşlarımızın sosyalleşmesini hedefliyoruz. Engelli ve engelsiz vatandaşlarımız bazı faaliyetlerde bir araya getiriyoruz. Korumuz etkinliklerimizle görme ve fiziksel engelli vatandaşlarımız şarkı söyleyerek kendilerini rahatlatıyorlar. Söylenen şarkılar sosyal medyada paylaşılıyor ve destek gördükçe hem şevkleniyorlar hem de kendilerini önemli hissediyorlar. Erişilebilirlik alanında destek vererek tüm alanları erişilebilir yapmaya çalışıyoruz. Yeni başlayan bir uygulamamız engelli

vatandaşlarımıza tiyatro salonu kurmak ve oyunlar sergilemelerini hedefliyoruz. İşitme engelli vatandaşlarımızla halk gösterisi hazırlanıyor."

"Engelli vatandaşlarımızı faaliyetlere dâhil etmek için olumlu yönde teşviklendiriyoruz. Örneğin; geçen bir amcamızı koroya davet etmek için aradım. Amcamız 'kızım ben gelsem ne gelmesem ne?' demişti. Bende amcaya 'gelirsen eğlenirsin oynarsın hem eşinde gelir oda keyif alır' dedim. Bazen biraz şaka mahiyette falan konuşarak onları gelmeleri için ikna ediyoruz ki sosyalleşebilsinler diye. Gelmelerini kolaylaştırmak ve yardımcı olmak için destekte bulunuyoruz. Askere gidemeyen erkek engelli bireyler için 3 Mayıs'ta temsili askerlik kınası yapmayı düşünüyoruz. Örneğin; geçen senede %98 yatalak biri vatandaşımız için klasik otomobillerle ve motosikletlerle çarşıda asker konvoyu düzenlenmişti. Konvoyu ambulans ve hemşire refakatinde katılmasını sağladık ve engelli vatandaşımız geçen vatandaşlara karanfil attı. Cemil Meriç Yaşam Merkezi'nde mutfak, müzik, halk oyunları, bahçecilik, seramik, yiyecek hizmetleri, akıl oyunları ve bağımsız yaşam faaliyetleri atölyelerimiz bulunuyor. Bu okulda bir şeyler yapmayı öğreniyorlar ve işe girme imkanları bile bulunuyor. Örneğin; 5 tane çok ağır engelli olmayan bireyimiz var ve şu an aldıkları mutfak eğitimi ile aşçı yamağı olarak işe girebilirler."

Cevap 2: "Cemil Meriç Yaşam Merkezimiz var. Burada 17-35 yaş aralığı belirli bir sürede, %60'a kadar zihinsel engellileri barındırıyoruz. Bazı engellilerin aileleri gelip gördüklerinde benim çocuğum "bu şekilde değil" diye kabul etmek istemiyorlar. Bu nokta güçlük çekiyoruz. Sosyolog ve psikolog arkadaşlar aileyi ziyaret ederek durumu anlatıyor. Aile kabul edip merkeze gönderdiğinde çoğu çocuk ilk gün hırçın davranıyor sonrasında okul kapansın istemiyor."

Cevap 3: "Aslında çoğu etkinliği yaptık. Derneklerle şehir içi ve dışı geziler yapıyoruz. Engelsiz diye bir kayıt sistemi ile engelli vatandaşlarımızı kaydedip tüm isteklerine cevap vermeye çalışıyoruz."

Cevap 4: "Bence görme engelliler öncelikli olmalı, onlara yönelik faaliyetler arttırılmalı diye düşünüyorum. Diğer engel grupları bir şekilde daha kolay faaliyetlere katılıyor ama görme engellilerle yapılabilen faaliyetler sınırlı sayıda oluyor."

3.3 Yaşlı Hizmetleri Birimi Sorumlusu

Cevap 1: "Biz Engelli ve Yaşlı Şube Müdürlüğü olarak Ocak 2016'da kurulduk. Ondan önce Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü'ne bağlı bir birim olarak hizmet veriyorduk. Temmuz 2018 Yaşlı Hizmetleri birimi kuruldu. Geniş Ailem Projesi ile hizmet veriyoruz. Geniş Ailem Projesi Kocaeli'nde yaşayan, 60 yaş üstü veya engelli, dışa bağımlı konularda yardımcı kimsesi

Büyükşehir Belediyeleri ve Sosyal Hizmet: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Üzerine Bir İnceleme

olmayan, yalnız yaşayan, eşiyile veya çocuklarıyla yaşayıp evdeki bireylerin de sağlık durumu elverişsiz olan, sosyal destek sistemi yetersiz olan vatandaşlarımıza refakat hizmeti veriyoruz.”

“Sağlık kapsamında; heyet raporu çıkarma, ilaç hatırlatma, eczaneye götürme, ilaç yazdırma, hastane randevusu alma, sağlık taraması yaptırma, muayenede refakat etme gibi sağlık destek hizmetlerimiz bulunuyor. Sosyal kapsamda; alışveriş(market, pazar), ev ziyareti, kitap/gazete okuma, kültürel faaliyetler, tekerlekli sandalyeyle gezinti yapmak gibi sosyal destek hizmetlerimiz bulunuyor. Resmi işlemler kapsamında; fatura ödeme, kuruma yerleştirme(huzurevi ve rehabilitasyon), maaş bağlatma(yaşlılık ve engelli maaşı), sosyal yardım başvurusu ve noter, nüfus, PTT, SGK, tapu, SYDV yardım başvurusu işlemleri ile birlikte diğer işlemler konusunda destek hizmetleri sağlıyoruz.”

“157 tane aktif dosyamız ve 3 tane saha personelimiz var. Personelle araç desteği yeni kurulan bir birim olarak şu an için büyük başarı.157 tane hastaya bire bir dokunuş yapmak büyük bir başarı diyebilirim. Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Müdürlüğü’nden bir projemiz için hibe aldık, Mart ayından itibaren faaliyete geçmeyi düşünüyoruz. Yaşlıları aktif hayata katabilmek için 5 ilçede hobi kulübü kurulması hedefleniyor.”

Cevap 2: “Personelin liyakat sahibi olması lazım özellikle de sosyal hizmet alanında çalışan bir kişinin merhametli ve vicdanlı olması gerektiğini düşünüyorum. Sadece iş olarak değil bunu hayat felsefesi olarak görmesi lazım. Çünkü çalıştığımız alanda bir insanın hayatına dokunuş yapıyoruz. Fabrikada değiliz. Fabrikada bant sistemi vardır ve ürünü şekillendirirsin, olmazsa yeniden yaparsın. Ama burada direkt o insanın en özelini de en genelini de öğreniyorsun, ailesinin içine giriyorsun, bunların hepsi bir süre sonra dinleyen kişide bir yük ve sorumluluk oluyor. O yüzden yapılan işi klasik bir iş olarak düşünmemek lazım ve kişinin mesleğini bir hayat felsefesi olarak görüp yapması lazım.”

Cevap 3: “Biz zaten sağlık Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı olarak çok güzel işler yapıyoruz her alanda. Bünyemizde birçok birim adı altında birçok faaliyetimiz mevcut ve aktif faaliyette takipleri yapılarak çalışılıyor.”

Cevap 4: “Bu sorunun cevabı çok zor, hiçbirini birbirinden ayırmak mümkün değil, hepsine öncelik verilmesi lazım diye düşünüyorum. Bir çark olarak düşünürsek hepsinin dezavantajı farklı ve bağlantılı olabiliyor dezavantajlı durumlar. Kim zor durumdaysa biz ordayız aslında dini, dili, ırkı bizi bağlamıyor. Yaşlı birimi olarak düşünürsek öncelik yardıma ihtiyacı olan bakacak kimsesi olmayan veya bakacak çocukları olsa bile bakmayan kadınlara verilmesi lazım diye düşünüyorum.”

SONUÇ

Yapılan mülakatlar sonucu elde edinilen bilgilere göre Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, bünyesindeki sosyal hizmet faaliyetleriyle birçok alanda hizmet vermeye çalışmaktadır. Muhtaç, kimsesiz ve zor durumda olan kişilere yetişmek amaçlanmaktadır. Yapılan mülakat görüşmelerinin hepsi sahada mesai harcamış, belediye'deki temel sosyal hizmetlerinde görev alan uzman kişilerdir. Dolayısıyla uygulama ve mevzuattaki sorunları gören ve yaşayan uzmanlardır.

Uzmanların aktardıklarına göre; sorun ve güçlükler arasında kurumlar arası koordinasyonsuzluk, yetersiz sayıdaki saha çalışanı ve duygusal yıpranma konuları ön plana çıkmaktadır. Bu sorunlara, diğer yerel yönetim birimlerinde yapılan benzer çalışmalarda da işaret edilmiştir (Özkaral, Akgül ve Dur ;2018: 476-482).

Bahsi geçen sorunlardan koordinasyonsuzluk gizlilik ilkesine dayalı bir sorundur. Gizlilik, meslek etiği gereği sosyal hizmet uzmanının, müracaatçının kendisiyle paylaştığı hiçbir bilgiyi başka bir kurumla veya kişiyle paylaşmamasından kaynaklanmaktadır. Müracaatçı, dosyasında yer alan bilgileri, yetkili bir kişinin onayı olması durumunda paylaşılabilir. Bu sebeple, kuruluşlar bazı temel bilgileri göremeden maddi yardımlar yapmak zorunda kalmaktadır. Bu tip durumlarda vatandaşlar arasında yapılan yardımları suistimal etmek isteyenler çıkabilmekte ve bu sorun yardımların asıl yardım yapılması gereken kişilere ulaşılmamasına neden olmaktadır. Bu sorunların giderilmesi için eşgüdülenmiş ve yeniden tasarlanmış bir yapısal-hukuki düzenlemeler demetine ihtiyaç duyulduğu görülmektedir.

Bu tür durumların engellenmesi için bir diğer önemli pratik çözüm önerisi de yardım alan veya başvuru yapan kişilerin temel bilgileri, gelir durumu, aldığı yardımlar, mal varlığı, ailedeki birey sayısı gibi bilgilerinin tek bir yazılım sisteminde toplanması olacaktır. Sosyal hizmet alanında faaliyet yapan tüm kurumların bu yazılım üzerinden bilgileri görebilmesinin daha etkin ve verimli olacağı açıktır. Böyle bir yazılımla birlikte hem yapılan yardımların suistimal edilmesinin önüne geçilmiş olur hem de başvuru yapan dosyalara hızlı dönüş sağlanabilir. Ayrıca yetersiz sayıdaki personel için iş yükü azaltılarak fazla mesainin ve çalışan personelin psikolojik yıpranmasının önüne geçilebilir. Daha fazla kişiye hizmet sunulmasının da önü açılmış olur. Etkin ve şeffaf kamu yönetimi paradigması çerçevesinde, bu uygulamaların artırılmasının kamu yönetiminde verimliliğe fayda sağlayacağı açıktır.

Büyükşehir Belediyeleri ve Sosyal Hizmet: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Üzerine Bir İnceleme

Tüm bu mevzuat ve mülakat incelemesinin ardından ifade edilebilir ki; ülkemiz yaklaşık bir asır içerisinde yerel yönetimler alanında yapısal, hukuki ve işlevsel bağlamda önemli sayılabilecek bir seviyeyi yakalamış gözükmektedir. Bununla birlikte, özellikle sosyal hizmet alanında, yukarıda anılan ve bunlara benzer yapılacak bazı yeniliklerin özelde yerel yönetimlerin, genelde ise kamu hizmetlerinin daha etkin ve verimli çalışabilmesi adına önemli olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Arıkboğa, E. (2013). *Geçmişten Geleceğe Büyükşehir Belediye Modeli*.
- Aydın, H. (2010). *Yerel Yönetimlerin Sosyal Hizmetler Ekseninde Değerlendirilmesi*, Mahalli İdareler Dergisi, Şubat, S.186, s.1-8.
- Berk, A. (2003). *Yerel Hizmet Sunumu ve Belediye İktisadi Teşebbüsleri*. Sayıştay Dergisi, S. 49.
- Cılga, İ. (2004). *Bilim ve Meslek Olarak Türkiye’de Sosyal Hizmet*. Ankara. Devlet Denetleme Kurulu Araştırma ve İnceleme Raporu Raporu. 2009.
- Eke, A. (1985). *Anakent Yönetimi ve Yönetimler Arası İlişkiler: Batı Deneyimi ve Türkiye*, Amme İdaresi Dergisi, C.18, S.4.
- Gülşin, H. (2008). *Büyükşehir Belediyeleri ile İlçe Belediyeleri ve İlk Kademe Belediyeleri Arasındaki İlişkiler ve Sorunlar*. Konya.
- Ortaylı, İ. (1985). *Tanzimat’tan Cumhuriyete Yerel Yönetim Geleneği*. Hil Yayınları. İstanbul.
- Özkaral, M.; Akgül, A. ; Dur, K. (2018). *İlçe Belediyeleri ve Sosyal Hizmet Uygulamaları: Safranbolu Örneği*, Alanya 1. Uluslararası Yerel Yönetimler Sempozyumu, 1-3 Kasım 2018, Türkiye.
- Tomanbay, İ. (1991). *Türkiye’de Sosyal Hizmetlerin Tarihi*. Keleş, R.; J. Nowak; İ. Tomanbay. (Drl.). *Türkiye’de ve Almanya’da Sosyal Hizmetler*. Ankara: Selvi.
- Tortop, N. (1999). *Mahalli İdareler*. Yargı Yayınları, Ankara.
- Tuzcuoğlu, F. (2003) *Metropolitan Yönetim*. Sakarya Kitabevi. Sakarya.
- <https://www.kocaeli.bel.tr>

EKLER

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİ ve SOSYAL HİZMET MEVZUATI

Daha önce değinildiği üzere, sosyal hizmet alanında, Türkiye’de Büyükşehir Belediyelerine verilen ve birden fazla hukuki metinde zikredilen birçok yetki, görev ve sorumluluk vardır. Aşağıda ilgili kanunlara ilişkin bir liste ve özet derleme yer almaktadır:

- 03 Temmuz 2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu
- 10 Temmuz 2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu
- 22 Şubat 2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu
- 24 Mayıs 1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu
- 01 Temmuz 2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunu
- 08 Mart 2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmelik
- 03 Temmuz 2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu

5393 Sayılı Belediye Kanunu’na Göre:

Madde 13- Hemşehrilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır. Yardımların insan onurunu zedelemeyecek koşullarda sunulması zorunludur. Belediye, hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar.

Madde 14- Belediyenin görev ve sorumlulukları şunlardır;

a) Mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla “...sosyal hizmet ve yardım, nikah, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır...” biçiminde düzenlenmiştir.

Madde 15- Belediyenin yetkileri ve imtiyazları;

m) Beldede ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi ve kayıt altına alınması amacıyla izinsiz satış yapan seyyar satıcıları faaliyetten men etmek, izinsiz satış yapan seyyar satıcıların faaliyetten men edilmesi sonucu, cezası ödenmeyerek iki gün içinde geri alınmayan gıda maddelerini gıda bankalarına, cezası ödenmeyerek otuz gün içinde geri alınmayan gıda dışı malları yoksullara vermek.

**Büyükşehir Belediyeleri ve Sosyal Hizmet: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi
Üzerine Bir İnceleme**

Madde 38- Belediye başkanının görev ve yetkileri;

a) Belde halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak.

n) Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, engellilere yönelik hizmetleri yürütmek ve engelliler merkezini oluşturmak.

Madde 60- Belediyenin giderleri şunlardır:

i) Dar gelirli, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile engellilere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar.

Madde 76- Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.

Madde 77- Belediye; sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmet ve yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara, engellilere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında belde de dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular.

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununa Göre:

Madde 7- Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır;

v) Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksekokullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile iş birliği yapmak.

İlçe belediyelerinin görev ve yetkileri şunlardır;

d) Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerden; 775 sayılı Gecekondu Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmak, otopark, spor, dinlenme ve eğlence yerleri ile parkları yapmak; yaşlılar, engelliler,

kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak; mesleki eğitim ve beceri kursları açmak; mabetler ile sağlık, eğitim, kültür tesis ve binalarının yapım, bakım ve onarımı ile kültür ve tabiat varlıkları ve tarihî dokuyu korumak; kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin geliştirilmesine ilişkin hizmetler yapmak.

Madde 18- Büyükşehir belediye başkanının görev ve yetkileri şunlardır;

m) Bütçede yoksul ve muhtaçlar için ayrılan ödeneği kullanmak, engellilerle ilgili faaliyetlere destek olmak üzere engelli merkezleri oluşturmak.

Madde 24- Büyükşehir belediyesinin giderleri şunlardır;

j) Dar gelirlili, yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile engellilere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar.

Büyükşehir belediyeleri ile nüfusu 50.000'i geçen belediyelerin kadın ve çocuklar için koruma evleri açacakları da mevzuatta düzenlenerek, belediyelere önemli bir sosyal hizmet görev ve sorumluluğu yüklenmiştir (Yıldırım ve Göktürk, 2008: 245). 5393 ve 5216 sayılı yasalar, bireylerin sosyal ihtiyaçlarının karşılanması, sosyal sorunlarının çözülmesi ve sosyal yaşamlarının kolaylaştırılması konularında belediyelere oldukça önemli ve geniş bir yelpazede yetki-görev yüklemişlerdir.

5302 İl Özel İdaresi Kanunu Göre:

Madde 6- İl özel idaresi mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;

a) Gençlik ve spor, sağlık, tarım, sanayi ve ticaret; Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyeleri hariç ilin çevre düzeni plâni, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, kültür, sanat, turizm, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları; ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde yapmakla görevli ve yetkilidir.

Madde 43- İl özel idaresinin giderleri şunlardır;

h) Yoksul, muhtaç ve kimsesizler ile engellilere yapılacak sosyal hizmet ve yardımlar.

Büyükşehir Belediyeleri ve Sosyal Hizmet: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Üzerine Bir İnceleme

Madde 65- İl özel idaresi sağlık, eğitim, spor, çevre, trafik ve kültür hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara, engellilere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında ilde dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular.

Madde 69- İl özel idaresi, yangın, sanayi kazaları, deprem ve diğer doğal afetlerden korunmak veya bunların zararlarını azaltmak amacıyla ilin özelliklerini de dikkate alarak gerekli afet ve acil durum plânlarını yapar, ekip ve donanımı hazırlar.

Acil durum plânlarının hazırlanmasında varsa il ölçeğindeki diğer acil durum plânlarıyla da koordinasyon sağlanır ve ilgili bakanlık, kamu kuruluşları, meslek teşekkülleriyle üniversitelerin ve diğer mahallî idarelerin görüşleri alınır.

Plânlar doğrultusunda halkın eğitimi için gerekli önlemler alınarak ikinci fıkrada sayılan idareler, kurumlar ve örgütlerle ortak programlar yapılabilir.

2828 Sayılı Sosyal Hizmet Kanunu Göre:

Madde 3 – Kanunda geçen;

15. (Ek: 11/10/2011 - KHK - 662/10 md.) “Sosyal Hizmet Merkezi”; İhtiyaç sahiplerinin tespit edilerek sosyal hizmet müdahalesinin ve takibinin gerçekleştirilmesi, çocuk, genç, kadın, erkek, engelli, yaşlı bireylere ve ailelerine koruyucu, önleyici, destekleyici, geliştirici hizmetler ile rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin bir arada ve en kolay ulaşılabilir biçimde, gerektiğinde kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve gönüllüler ile işbirliği içinde sunulmasından ve bu hizmetlerin koordinasyonundan sorumlu gündüzlü sosyal hizmet kuruluşlarını ifade eder.

5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanuna Göre:

Madde 33- Sosyal çalışma görevlileri;

(4) Hakkında sosyal inceleme yapılacak çocuğun, incelemeye tâbi tutulacak çevresi mahkemenin yetki alanı dışında ise, davayı gören mahkemenin talimatına bağlı olarak çocuğun bulunduğu yerdeki mahkemece inceleme yaptırılır. Büyükşehir belediye sınırları

içinde kalan yerlerde bu inceleme, davayı gören mahkemeye bağlı olarak çalışan sosyal çalışma görevlilerince yapılabilir.

6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği Göre:

6284 sayılı yönetmelik incelendiğinde Şiddeti Önleme ve İzleme Merkezlerinin (ŞÖNİM) kuruluşunda kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişiler ile ve bu çerçevede Büyükşehir Belediyeleriyle de iş birliği yapıldığı görülmektedir.

5378 Engelliler Hakkında Kanuna Göre:

Madde 13- (Değişik:6/2/2014-6518/71 md.) Engellilerin meslek seçebilmesi ve bu alanda eğitim alabilmesi için gerekli tedbirler alınır.Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yapılan iş ve meslek analizleri doğrultusunda engelliler için Millî Eğitim Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca mesleki rehabilitasyon, rehabilitasyon ve eğitim programları geliştirilir. Engellilerin mesleki rehabilitasyon ve rehabilitasyon hizmetleri, kamu kurum ve kuruluşlarıyla belediyeler ve diğer gerçek veya tüzel kişiler tarafından da gerçekleştirilebilir.

